

İLKOKUL 1. 2 VE 3. SINIFLARDA ÖDEV VERMENİN PEDAGOJİK BOYUTUNUN İLGİLİ ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNE GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ

EVALUATING THE PEDAGOGICAL ASPECT OF GIVING ASSIGNMENT IN PRIMARY SCHOOL 1ST, 2ND, AND 3RD GRADES BASED ON TEACHERS' VIEWS

Yrd. Doç. Dr. Ahmet AKBABA

Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü

Öğretmen Melih TÜZEMEN

Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Özet

Bu araştırmanın amacı, ilkokul 1,2 ve 3. sınıflarda ödev vermenin pedagojik boyutunun ilgili öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesidir. Araştırmada araştırmacılar tarafından geliştirilen ve toplam 30 maddeden oluşan ölçek kullanılmıştır. Evren olarak, Van merkez ilçeler ve köylerindeki 88 ilkokul alınmış örneklemini ise random yöntemiyle belirlenen bu ilkokullardan seçilen 13 ilkokulda görev yapan 208 öğretmen oluşturmuştur. Sonuçta 200 geçerli ölçek değerlendirmeye tabi tutulmuştur. Elde edilen veriler SSPS programında çözümlenmiştir.

Araştırmada elde edilen bulgulara göre birinci sınıflara giren öğretmenlerin, diğer sınıflara göre alıştırma türü ödevleri, daha fazla oranda verdikleri, ödevlerin öğrencilerin psikolojilerini olumsuz etkilediği, günlük ödevleri yapmak için öğrencilerin harcadıkları sürenin 30-59 dakika hafta sonunda ise 60-89 dakika civarında olduğu, en fazla Türkçe den ödev verildiği, ödevlerle ilgili karşılaştıkları sorunların başında velilerin ilgisizliklerinin geldiği, yapılandırmacı yaklaşımla hazırlanan programların ödev uygulamalarını olumlu yönde etkilediği gibi sonuçlara ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Pedagoji, Ödev, İlkokul, Psikoloji

Abstract

This study aimed at evaluating the pedagogical aspect of giving assignment in primary school 1st, 2nd, and 3rd grades based on teachers' views. A 30-item questionnaire developed by the researchers was employed. The research universe consisted of 88 primary schools located in the central districts and villages of Van Province, and the research sample was composed of 208 teachers working in 13 primary schools chosen from among the above-mentioned primary schools by randomly. 200 valid questionnaires were subjected to evaluation. The obtained data were analyzed via SSPS.

Based on the research findings, it was found that the teachers teaching the 1st grade students gave more exercise assignments in comparison to the teachers teaching other grades; assignments affected the psychology of teachers negatively; students spent around 30 to 59 minutes daily and around 60 to 89 minutes at the weekends for doing their homework; Turkish was the course in which the biggest number of assignments

were given; the primary problem experienced in regard to assignments was the indifference of parents; and the curricula prepared on the basis of the constructivist approach affected assignment processes positively.

Key Words: Pedagogy, Assignment, Primary School, Psychology

GİRİŞ

Öğretmenin amacı, öğrencinin bilişsel, duyuşsal ve psikomotor davranışlarını geliştirip sınıfta ve okulda kaliteyi yakalayıp eğitim düzeylerini artırmak ve daha faydalı insanlar yetiştirmektir. Bu temel amaç doğrultusunda ödev başta olmak üzere her türlü eğitim ve öğretim faaliyetinde bulunmak durumundadırlar. Eğitim, formel ve informal olarak her ortamında gerçekleşir. Okullarda eğitim ve öğretim planlı-programlı olarak gerçekleştirilir. Okulda geçirilen eğitim ve öğretim süreci, eğitimin hedeflerine ulaşmada yeterli olmayabilmektedir. Eğitim ve öğretim süreci ödevlerle okul dışında da devam eder. Bir öğretmenin öğrencilerine ayıracağı zaman da kısıtlıdır. Öğretim stratejilerinden biri olan ödevler, bilgi ve beceri kazandırma ve bunların kalıcılığını sağlama yollarından biridir. Öğretmenler birçok nedenden dolayı öğrencilerine ödev vermektedir. Ödev ve aile desteğinin öğrenmede öğrencilere yardımcı olduğu ileri sürülmektedir. Ödevler, derste öğrenilenleri gözden geçirip pekiştirmeyi, gözlem ve araştırma yapmayı, sonraki ders için hazır olmayı sağlar. Öğrencilerin sahip oldukları becerilerini uygulayarak yeni analiz ve sentez becerisi kazandırarak öğrenmeyi artırır.

Ödevler aynı zamanda öğrencilerin çalışma alışkanlıklarını ve pozitif davranışlar geliştirmelerini sağlar. Aynı zamanda aile okul arasındaki ilişkilerinin gelişmesini sağlar (www.ed.gov/pubs/edpubs.html). Ev ödevi, her ne kadar öğretme ve öğrenme sürecinin önemli bir parçasıysa da okullar, öğrencilerin okul dışında da oyun oynama dinlenme ve fiziksel aktiviteler için zaman harcamalarının önemli olduğu da ifade edilmektedir.

Ödevler, sürekli olarak bir tartışma konusu olmuştur. Bu tartışmalar ödevin faydalı olup olmadığı, verilme sıklığı, miktarı ve ödevler konusunda ailenin neler yapabileceğiyle ilgilidir. Ödevlere taraftar ve karşı olan eğitimcilere de rastlanmaktadır.

Türk eğitimi sisteminde de ödev konusunun zaman zaman ele alındığı görülmektedir. Ödev konusunda yasal düzenlemeler yapıldığı görülmektedir. Millî Eğitim Bakanlığı 1989 yılında yaptığı bir değişiklikle ilkokulların ilk üç sınıfında ev ödevini kaldırmış ve 4 ve 5.sınıflarda ise günlük bir saate indirmiştir (Resmî Gazete, 23 Ekim 1989).

Ödev konusunda eğitim sistemimizde kavram yanlışlıklarına rastlanmaktadır. 2006 yılında ilköğretim okulları yönetmeliğinde yapılan bir değişiklikle performans ödevleri şeklinde bir tanıma gidilmiştir (Resmî Gazete, 2 Mayıs 2006). 2007 yılında ise performans ödevleri performans görevleri şeklinde değiştirilmiştir (Resmî Gazete, 20 Ağustos 2007). Performans görevleri öğretmen rehberliğinde yapılan çalışmalar olarak tanımlanmıştır. Evde yapılan bir çalışma değildir. Dolayısıyla bu tür çalışmaları ödev kapsamına almak doğru değildir.

İlköğretim kurumları yönetmeliğinde ödevlerle ilgili bir takım mevzuatın olduğu görülmekte ise de “1,2 ve 3. Sınıflarda ödev verilmemesi esastır” ifadesi de yönetmelikte yer almaktadır. Cooper’a (2007) göre ödev, öğretmenlerin öğrencilerinden okul saatleri dışında yapmalarını istedikleri görevlerdir. Bu tanım kesinlikle aşağıdakilerden ayrı tutulmuştur a) Okulda ya da okul dışında rehberli çalışmalar (test hazırlık sınıfları b) Ev çalışmaları kursları (görsel araçlarla) c) Ders dışı aktiviteler, kulüp faaliyetleri ve okul spor takımı çalışmaları. Ödevlerin en büyük özelliği öğretmen gözetiminde olmamaları ve öğrencilerin genellikle evde tek başlarına yaptıkları çalışmaları içermeleridir.

Verilen ödevlerin zorluk derecesi farklı olabilir (Babadoğan, 1990). Zorluk öğrenciye göre de değişebilir. Bazı ödevlerde öğretmenler öğrencilerinin kolaylıkla çözüme ulaşacaklarını ümit ederlerken, bazı ödevler için de daha fazla gayret göstermelerini beklerler. Bazı ödevler öğretmenler tarafından planlı olarak zorluk derecesi artırılmış ödevlerdir.

Geliştirme Ödevleri: Öğrencilerin kişisel bilgi ve hayal güçlerini geliştirmesini teşvik eder. Ödevler bir kitabın özetinin yazılması, yerel haberlerin araştırılması veya internetten bazı bilgilerin bulunması gibi şeyler olabilir. Ödevlerin diğer amaçları sınıftaki öğretimi destekler ya da büyütür. Örneğin, ödevler çocuk ve veli arasındaki iletişimi artırmakta kullanılabilir. Okul idaresi tarafından verilen direktiflerin uygulanmasında ya da istenmeyen bir vaka olarak öğrencileri cezalandırmada kullanılabilir.

Ödevler seyrek olarak sadece bir amaca hizmet eder. Gerçekten çoğu ödev birden fazla amaca hizmet eder. Bu farklı amaçların yanı sıra ödevler farklı beceri alanlarının kullanılmasını gerektirebilir. Öğrencilerden okumaları, yazılı dokümanların özetlerini çıkarmaları istenebilir. Yazılı ödevler tamamlandıklarını gösteren kanıtlara sahiptir. Egzersiz çalışmaları mekanik tekrarlayan çalışmalardır. Hece çalışmaları bu tür çalışmalara örnektir.

Pedagoji (Çocuk Eğitimi). Pedagoji bilimi, çocukların duygusal, zihinsel ve de sosyal gelişimlerini inceleyerek ruh sağlığı hakkında bilgiler edinmeye çalışan bir bilimdir.

Eğitimi konu alan disiplindir. Sıklıkla öğretimle eş anlamlı kullanılır. Yani neyin, nasıl ve ne zaman öğretileceğine öğretmen karar verir. Çocukları yetiştirme bilimi ve sanattır. Eğitim kavramı, doğumdan itibaren başlayan bir kavramdır. Bu kavram ilk olarak aile tarafından yürütülürken, daha sonra okullar ve çeşitli eğitim kurumları tarafından devam ettirilir. Eğitim pedagojisi ise, çocukların çeşitli dönemlerde aldığı eğitimlerde uygulanması gereken politikaların ve eğitim yöntemlerinin belirlenmesini sağlar.

(<http://www.bilgiustam.com/pedagoji-ne-demektir/>). Bir öğretmenin mesleki başarısı kendisini geliştirmesine bağlıdır. Öğretmenin mesleki başarısı sınıfta öğrenme öğretme sürecinde kullandığı yöntem teknik ve etkinlikleri etkili biçimde kullanabilmesiyle mümkündür. Çağdaş öğretim yöntemleriyle ve etkinliklerle ders ilgi çekici hale getirilebilir. İlgisi çekilen öğrenci derse aktif olarak katılacaktır. Öğretmenin kullandığı ölçme ve değerlendirme teknikleri öğretmene yol gösterici olmaktadır(Başar,2013).

Eğitim. Eğitim, bireyin doğumundan ölümüne süregelen bir olgu Bireylerin toplumun standartlarını, inançlarını ve yaşama yollarını kazanmasında etkili olan tüm sosyal süreçlerdir. Eğitim, önceden saptanmış esaslara göre insanların davranışlarında belli gelişmeler sağlamaya yarayan planlı istedik etkiler dizesidir.

Öğretim. Öğretme faaliyetlerinin önceden hazırlanmış bir program çerçevesinde amaçlı, planlı, düzenli ve kontrollü olarak yapıldığı yerler okullardır. Okullarda yapılan öğretme faaliyetleri ise, öğretim olarak adlandırılmaktadır. Öğretim, bir öğretmeler, öğrenmeye dönük faaliyetler manzumesi veya kurumsallaşmış öğretmeler topluluğudur. Başka bir deyişle öğretim, öğretme ve öğrenme faaliyetlerinin bileşkesidir. Yani öğretim, öğretme ve öğrenmeyi birlikte kapsamaktadır.

(http://mebk12.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/34/28/742519/icerikler/egitim-ogretim-nedir_327201.html)

Ödevlerin Etkileri. Ödevlerin olumlu etkilerinin yanı sıra olumsuz etkileri olduğunu ileri sürenler mevcuttur. Cooper (2007) ödevlerin olumlu etkilerini dört başlık altında toplamıştır. Bunlar; Kısa süreli akademik etkiler, Uzun dönemli akademik etkiler, Akademik olmayan etkiler, Ailenin katılımını içeren etkilerdir.

Öğrenme ve başarı üzerindeki kısa süreli etkiler ödev vermede en sık başvurulan gerekçeleridir. Ödev taraftar olanlar öğrencilerin akademik görevlerine harcadıkları zamanı

arttırdığını tartışırlar. Böylece çocuk okul zamanı dışında da evde çalışmasına devam etmektedir. Teorik mantık dikkate alınmadan ödevlerin kısa süreli akademik etkileri içerisinde öğrencilerin; İlgiye daha kolay ulaştıkları, Konuyu anlama düzeylerinin arttığı, Programın özünün zenginleştiği ileri sürülmektedir. Tabii ki tek bir ödevden bunların kazanılması mümkün değildir. Ödevlerin uzun süreli akademik etkileri, özel akademik alanlarda başarıyı sağlamak için gerekli teşvik ediciler olmamakla birlikte daha çok öğrenmenin gerçekleştiği genel öğrenci uygulamalarının tesis edilmesine yöneliktir. Ödevlerin a) Kritik düşünme ve bilgi işlem becerilerini daha üst düzeye ulaştırmaları b) Öğrencilerin boş vakitlerinde öğrenmelerine destek vermesi c) Öğrencilerin okula karşı olumlu tutum geliştirmelerini sağlaması d) Öğrencilerin çalışma alışkanlıkları ve becerilerini geliştirmesi beklenir.

Bu araştırmada, ülkemizde öğretimin kalitesiyle ilgili öğretmen çalışma alanlarından biri olan ev ödevlerinin pedagojik boyutlarının öğretmen görüşlerine dayanarak değerlendirilmesinin yapılarak uygulamada tespit edilen aksaklıkların giderilmesi için ilgililere tavsiyelerde bulunmak temel problem olarak belirlenmiştir.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmada, ilkokul 1. 2 ve 3. sınıflarda öğrencilere, ödev vermenin pedagojik boyutuyla ilgili, öğretmen görüşlerini ortaya koymak amaçlanmıştır. Bu temel amaç doğrultusunda aşağıdaki alt amaçlara yanıtlar aranmıştır.

1- ilkokul 1. 2 ve 3. sınıflarda öğrencilere, ödev vermenin pedagojik boyutu ile ilgili öğretmen görüşleri nelerdir?

2- ilkokul 1. 2 ve 3. sınıflarda öğrencilere, ödev vermenin pedagojik boyutu ile ilgili öğretmen görüşleri; Sınıftaki öğrenci sayısı, ödev verip vermeme, verilecek ödevin süresi ve görev yaptığı yere (köy, şehir) göre değişmekte midir?

Araştırmanın Önemi

Van ilinde, İlkokullarının 1-3. sınıflarında 2013-2014 öğretim yılında 60.000 civarı öğrenci öğretim görmektedir. Bu öğrenci öğrenciler günün belli bir kısmını ödev yaparak geçirmekte bu sürece belli ölçüde veliler de dâhil olmaktadır. Bu araştırma ile eğitim sistemimizde öğrencilere verilen ev ödevlerinin, öğrencilerin, psikolojik yapıları ve öğretimlerine, etkileri konusundaki öğretmen görüşlerine dayanılarak, öğretmenlerin ödev vermede daha dikkatli davranmaları, yönetmelik yapan MEB yetkilileri ve öğretmen yetiştiren bilim çevrelerine, eğitim yöneticileri ve diğer ilgililere öneriler sunulmuştur.

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Araştırma, tarama modelinde betimsel bir çalışmadır. İçerik ve ifade yönünden uzmanlarının görüşüne sunulacak geçerli uzman kanısıyla (Balcı, 1995) belirlenmiştir.

Evren ve Örneklem

Çalışma evrenini, 2013-2014 öğretim yılında Van İl Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı merkez ve köy ilkokullarındaki toplam 88 ilkokuldan oluşmaktadır. Van il merkezinde bulunan toplam 88 ilkokuldan, random yöntemle çalışma grubumuz toplamda 10'u merkez 3 tanesi de köy okulu olarak belirlenmiştir. Bu 13 ilkokulun her birinden 16 öğretmen olmak üzere toplam 208 öğretmene ölçek uygulanmış, sonuçta geçerli 200 ölçek değerlendirmeye alınmıştır.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Bu çalışmada veri toplama aracı olarak, araştırmacılar tarafından geliştirilmiş olan ilkokul 1-3. sınıflarda ödev vermenin pedagojik boyutunun kaliteye etkileri konusunda öğretmen görüşlerini tespit etmeye yönelik görüşme formu kullanılmıştır. Ölçme aracının

geliştirilmesinde öncelikle ilgili alan yazın taranmış, madde havuzu oluşturulmuş ve bu havuzdan seçilen maddeler ile oluşturulan taslak form Eğitim Bilimleri Bölümü'ndeki değişik alanlarda, en az doktora derecesine sahip sekiz öğretim elemanının görüşüne sunulmuştur. Uzmanlar aracı hem dil ve ifade, hem de kapsam yönünden incelemişler ve gelen öneriler doğrultusunda araca son şekli verilmiştir. Toplam 30 maddeden oluşan ölçek, kapsam geçerliğine ilişkin görüşlerin elde edilmesinin ardından 200 öğretmenden oluşan örnekleme uygulanmıştır. Hazırlanan ölçeğin maddelerine verilen yanıtlar "Hiç", "Seyrek", "Bazen", "Sıklıkla" "Her zaman" şeklinde derecelendirilmiştir.

Araştırmada elde edilen veriler, kodlanarak bilgisayara yüklenmiş ve "SPSS (Statistical package for social sciences) 15.0 for Windows" istatistik programı kullanılarak çözümlenmiştir. Verilerin, ne olduğunu anlamak amacıyla yüzde (%) ve frekans (f), ortalama gibi betimsel istatistikler kullanılmıştır. Ölçekte yer alan ifadelerin puanlamaları: 1-1,79 arası "Hiç", 1,80-2,59 arası "Seyrek", 2,60-3,39 arası "Bazen", 3,40-4,19 arası "Sıklıkla" ve 4,20-5,00 arası ise "Her zaman" şeklinde belirtilmiştir.

Nitel verileri ölçeklerde yer alan açık uçlu sorulara verilen cevaplar oluşturmuştur. Nitel veriler tematik analiz yöntemi ile kodlamaya tabii tutulmuş ve ortaya çıkan temalar çerçevesinde tüm ölçeklerde yer alan yanıtlar kodlanarak frekanslar ve doğrudan alıntılar elde edilmiştir.

BULGULAR VE YORUMLAR

Araştırmanın bu bölümünde öğretmenlerden toplanan verilerin çözümlenmesi sonucunda elde edilen bulgular ve bulgulara ilişkin yorumlar yer almaktadır.

Araştırma Kapsamındaki Öğretmenlere Ait Bilgiler

Öğretmenlerin okuttukları sınıf düzeylerinin dağılımı Tablo 1. de verilmiştir.

Tablo 1. Öğretmenlerin Okuttukları Sınıf Düzeylerine Göre Dağılımları

Sınıf düzeyleri	f	%
Birinci sınıf	65	32,5
İkinci sınıf	62	31
Üçüncü sınıf	73	36,5
Toplam	200	100

Tablo 1'e göre öğretmenlerin okuttukları sınıf düzeylerinin dağılımda en yüksek oran üçüncü sınıfı okutan öğretmenlere aittir. İkinci olarak birinci sınıfı okutan öğretmenler gelmektedir (% 32,5). Üçüncü sırayı % 31'lik bir oranla ikinci sınıf öğretmenleri almaktadır.

Öğretmenlerin görev yaptıkları yerleşim birimleri Tablo 2. de verilmiştir.

Tablo 2. Öğretmenlerin Görev Yaptıkları Yerleşim Birimleri

Yerleşim birimleri	f	%
Köy-belde	32	16
İlçe Merkezi	105	52,5
İl merkezi	63	31,5
Toplam	200	100

Tablo 2. e göre araştırmaya katılan öğretmenlerin % 52,5'i ilçe merkezlerinde görev yaparken, % 31,5'i il merkezlerinde, % 16'sı ise köy-belde gibi yerleşim merkezlerinde görev yapmaktadırlar.

Öğretmenlerin kıdemlerine göre dağılımları Tablo 3. te verilmiştir.

Tablo 3. Öğretmenlerin Kıdemlerine Göre Dağılımı

	f	%
0-5	76	38
6-10	65	32,5
11-15	45	22,5
16-20	11	5,5
21+	3	1,5
Toplam	200	100

Tablo 3' e göre 0-5 yıl arasında kıdeme sahip olan öğretmenlerin oranı % 38'dir. 6-10 yıl arasında kıdeme sahip öğretmenler ise % 32,5'lik bir oranla ikinci sırada gelmektedirler. 11-15 yıl arasında kıdeme sahip öğretmenler ise % 22,5'lik bir oranla üçüncü sıradadırlar. 16-20 yıl arasında kıdeme sahibi öğretmenler ise % 5,5'dir. 21 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenleri ise % 1,5'lik bir orana sahiptirler.

Öğretmenlerin eğitim durumları Tablo 4. te verilmiştir.

Tablo 4. Öğretmenlerin Eğitim Durumları ve Cinsiyete Göre Dağılımları

Eğitim Durumu	f	%
Ön lisans	12	6
Lisans	169	84,5
Yüksek lisans	19	9,5
Kadın	117	58,5
Erkek	83	41,5
Toplam	200	100

Tablo 4. teki verilere göre öğretmenlerin % 84,5'i lisans mezunu iken, % 6'sı ön lisans mezunudur. Yüksek lisans mezunu öğretmenlerin oranı %9,5'tir. Tabloya göre araştırmaya katılan öğretmenlerin % 58,5'ini erkek, %41,5'ini ise kadın öğretmenler oluşturmaktadır.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin okuttukları sınıflardaki öğrenci sayılarının dağılımı Tablo 5. de verilmiştir.

Tablo 5. Öğretmenlerin Okuttukları Sınıflardaki Öğrenci Sayıları

Öğrenci sayısı	f	%
1-19	65	32,5
20-29	86	43
30-39	47	23,5
40+	2	1
Toplam	200	100

Tablodaki 5. deki verilere göre öğretmenlerin okuttukları sınıflardaki öğrenci dağılımında 30-39 arasında öğrenciye sahip öğretmenlerin oranı % 23,5'tir. 20-29 arasında öğrenciye sahip öğretmenlerin oranı ise % 43'tür. Sınıflarında 1-19 arasında öğrencinin olduğunu belirten öğretmenlerin oranı ise % 43'tür. 40 ve fazlası öğrenciye sahip öğretmenlerin oranı ise % 1'dir.

Ödevlerle İlgili Görüşler

Araştırmaya katılan öğretmenlerin sınıflarındaki öğrenci sayısının ödev uygulamalarını etkileme durumu hakkındaki görüşleri Tablo 6. da verilmiştir.

Tablo 6. Öğretmenlerin Sınıflarındaki Öğrenci Sayısının Ödev Uygulamalarını Etkileme Durumu Hakkındaki Görüşleri

	f	%
Etkiliyor.	132	66
Etkilemiyor.	68	34
Toplam	200	100

Tablo 6. ya göre araştırmaya katılan öğretmenlerin % 66'sının sınıflarındaki öğrenci sayısının ödev uygulamalarını etkilediğini düşündükleri, % 34'üne göre ise öğrenci sayısının ödev uygulamalarını etkilemediğini düşündükleri anlaşılmaktadır.

Öğretmenlerin verdikleri ödevleri kontrol edip etmediklerine dair görüşleri Tablo 7. de verilmiştir.

Tablo 7. Öğretmenlerin Verdikleri Ödevleri Kontrol Etme Durumu

	f	%
Kontrol eden	196	98
Kontrol etmeyen	4	2
Toplam	200	100

Tablodaki verilere göre öğretmenlerin % 98'i gibi büyük bir çoğunluğunun ödevleri kontrol ettiğini ifade ederken, % 2'si bunu yapmadıklarını belirtmiştir.

Öğretmenlerin okuttukları sınıf düzeyine göre ödevleri kontrol etmek için bir ders saatinde harcadıkları sürenin dağılımı Tablo 8.de verilmiştir.

Tablo 8. Öğretmenlerin Okuttukları Sınıf Düzeyine Göre Ödevleri Kontrol Etmek İçin Bir Ders Saatinde Harcadıkları Süre

Öğretmenler	f/ %	Beşdakikayada daha az	Beş-Dokuz dakika	On dakikadan fazla	Toplam
Birinci Sınıf Öğretmenleri	f	10	22	33	65
	Satır%	15,3	33,8	50,7	100
İkinci Sınıf Öğretmenleri	f	8	22	32	62
	Satır%	12,9	35,4	51,6	100
Üçüncü Sınıf Öğretmenleri	f	11	25	37	73
	Satır%	15,0	34,2	50,6	100
Toplam	f	29	69	102	200
	Satır%	14,5	34,5	51	100

Tablodaki verilere göre öğretmenlerin okuttukları sınıf düzeyine göre bir ders saatinde (40 dakika) birinci sınıftan itibaren sınıf seviyesine göre öğretmenlerin ödevleri kontrol etmek için harcadıkları sürenin azaldığı izlenmektedir. Birinci sınıf öğretmenlerinin % 15,3'ü ödevleri kontrol etmek için "beş dakika ya da az" bir süre kullandıklarını belirtirken, "beş dakika ile dokuz dakika" arasında zaman harcadığını belirten öğretmenlerin oranı % 33,8'dir. "On dakikadan" daha fazla zaman harcadığını belirten öğretmenlerin oran ise % 50,7'dir. Üçüncü sınıf öğretmenlerinin % 15'i ödevleri kontrol etmek için "beş dakika" ya da az" bir süre kullandıklarını belirtirken, % 34,2'si "beş ile dokuz dakika", % 50,6'sı ise "on dakikadan fazla" bir zamanı ödev için harcadıklarını belirtmişlerdir.

Öğretmenlerin ödevleri kontrol etme yöntemleri Tablo 9. da verilmiştir.

Tablo 9. Öğretmenlerin Ödevleri Kontrol Etme Yöntemleri

	f	%
Yüzeysel kontrol ederim.	41	20,5
Tek tek kontrol ederim.	132	66
Rastgele öğrenci seçerek kontrol ederim.	11	5,5
Öğrenciler birbirlerinin ödevlerini kontrol eder.	16	8
Diğer	0	0
Toplam	200	100

Tablodaki verilere göre öğretmenlerin % 66'sı verdikleri ödevleri tek tek kontrol ettiklerini, %20,5'i yüzeysel kontrol ettiklerini, % 8'i öğrencilerin birbirlerinin ödevlerini kontrol ettiklerini ve % 5,5'i rastgele öğrenci seçerek kontrol yaptıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 10. Öğretmenlerin Okuttukları Sınıf Düzeyine Göre Öğrencilerin Günlük Ödevleri İçin Performans Çizelgesi Tutma Durumları

Öğretmenlerin Okuttukları Sınıf Düzeyleri	f/%	Tutuyorum.	Tutmuyorum.	Toplam
Birinci Sınıf öğretmeni	f	25	40	65
	Satır%	38,4	61,5	100
İkinci Sınıf öğretmeni	f	30	32	62
	Satır%	48,3	51,6	100
Üçüncü Sınıf öğretmeni	f	38	35	73
	Satır%	52,0	47,9	100
Toplam	f	93	107	200
	Satır%	46,5	53,5	100

Tabloya göre öğretmenlerin okuttukları sınıf düzeyine göre performans çizelgesi tutma oranlarının arttığı izlenmektedir. Birinci sınıf öğretmenlerinin % 38,4'ü performans çizelgesi tutarken, ikinci sınıfa giren öğretmenler için bu oran % 48,3, üçüncü sınıfa giren öğretmenler için % 52'dir.

Performans çizelgesi tuttuğunu ifade eden öğretmenlerin bu performans sonuçlarını öğrencilerin dönem ve yılsonu notuna eklemeleri konusundaki görüşlerinin dağılımı Tablo 11.de verilmiştir.

Tablo 11. Öğretmenlerin Performans Çizelgelerini Dönem ve Yıl Sonu Notlarına Yansıtma Durumu

	f	%
Dönem ve Yılsonu notuna Yansıtanlar	174	87
Dönem ve Yıl son notuna Yansıtmayanlar	26	13
Toplam	200	100

Tablodaki verilere göre öğrencilerin günlük ödevleri için performans çizelgesi tuttıklarını ifade eden öğretmenlerin, %87'si notları yansıttıklarını, %13'ü notları

yansıtmadıklarını belirtmişlerdir. Öğretmenlerin öğrencilerin sınıf düzeylerine göre hangi derslerde ödev yapmakta zorlandıklarına dair görüşleri Tablo 12.de verilmiştir.

Tablo 12. Öğretmenlerin Öğrencilerinin Sınıf Düzeylerine Göre Hangi Derslerde Ödev Yapmakta Zorlandıklarına Dair Görüşleri

Dersler		sınıf	2.sınıf	3.sınıf
Türkçe	f	12	11	9
	%	15,7	6,9	5,8
Matematik	f	17	16	19
	%	17,3	17,3	16,3
Hayat Bilgisi	f	13	12	14
	%	4,7	4,5	4,2
Görsel Sanatlar	f	5	4	3
	%	1,2	0,2	0,8
Müzik	f	4	4	5
	%	1,2	0,2	0,7
Oyun ve Fiziki Etkinlikler	f	1	2	3
	%	0,8	0,2	0,5

Tabloya göre öğretmenlerin öğrencilerinin sınıf düzeylerine göre hangi derslerde zorlandıklarına dair görüşleri içerisinde matematik dersinin tüm sınıf düzeylerine göre belirgin olarak öne çıktığı görülmektedir. Öğretmen görüşlerine göre birinci ve ikinci sınıf düzeyinde %17,3, üçüncü sınıf düzeyinde ise %16,3 oranında öğrenciler matematik derslerinde zorluk çekmektedirler. Birinci sınıfta öğretmen görüşlerine göre öğrencilerin ödev yaparken zorlandıkları ikinci ders Türkçe dersidir (%15,7). Türkçe dersinde öğrencilerin 2. ve 3. sınıf düzeyinde zorluk çektiğini düşünen öğretmenlerin oranı %7'yi geçmemektedir.

Öğretmenlerin bir öğretim yılında derslere göre verdikleri ortalama proje sayılarının dağılımı Tablo 13. de verilmiştir.

Tablo 13. Öğretmenlerin Bir Öğretim Yılında Derslere Göre Verdikleri Ortalama Proje Ödevlerinin Sayısı

Dersler	X
Türkçe	1,27
Matematik	1,32
Hayat Bilgisi	0,69
Oyun ve Fiziki Etkinlikler	0,20
Müzik	0,24
Görsel Sanatlar	0,22

Tabloya göre öğretmenlerin bir öğretim yılında derslere göre ortalama proje sayılarının dağılımında matematik dersinin birinci sırayı aldığı göze çarpmaktadır ($X = 1,32$). İkinci sırayı Türkçe dersi almaktadır ($X = 1,27$). Proje ödevleri açısından üçüncü sırada ise hayat bilgisi dersi gelmektedir ($X = 0,69$).

Öğretmenlerin öğrenci çalışma kitaplarını ödev açısından yeterli bulma düzeyleri Tablo 14.te verilmiştir.

Tablo 14. Öğretmenlerin Öğrenci Çalışma Kitaplarını Ödev Açısından Yeterli Bulma Düzeyleri

Yeterlik düzeyi	f	%
Hiç	19	9,5
Az	56	28,0
Orta	71	35,5
Büyük ölçüde	48	24,0
Tamamen	6	3,0
Toplam	200	100
	Ortalama=2,83	

Tablo 14. e göre öğretmenlerin %35,5'i, öğrenci çalışma kitaplarını ödev açısından "Orta" düzeyde yeterli buldukları, %28,0'nin "Az" yeterli buldukları anlaşılmaktadır. Öğrenci çalışma kitaplarının öğretmenler tarafından yeterli bulunma düzeyi ($X = 2,83$). "Orta" düzeydedir. Öğretmenlerin öğrenci ders kitaplarını ödev açısından yeterli bulma düzeyleri Tablo 15. te verilmiştir.

Tablo 15. Öğretmenlerin Öğrenci Ders Kitaplarını Ödev Açısından Yeterli Bulma Düzeyleri

Yeterlik düzeyi	f	%
Hiç	29	14,5
Az	69	34,5
Orta	70	35,0
Büyük ölçüde	28	14,5
Tamamen	4	2,0
Toplam	200	100,0
	Ortalama=2,56	

Tabloya göre öğretmenlerin %34,5'inin, öğrenci ders kitaplarını ödev açısından "Az" düzeyde yeterli buldukları görülmektedir. "Orta" düzeyde yeterli olarak değerlendirdiklerini ifade eden öğretmenlerin oranı %35'tir. "Hiç" yeterli bulmayanlarla "Büyük ölçüde" yeterli bulduklarını ifade eden öğretmenlerin oranları birbirlerine yakındır. Öğretmenlerin genel olarak ders kitaplarını ödev açısından yeterli bulma düzeyleri "Orta" dır ($X = 2,56$).

Öğretmenlerin ödev için gerekli kaynaklara sahip olma açısından öğrencilerin yaşadıkları yerleşim merkezlerini yeterli görme düzeyleri Tablo 16. de verilmiştir.

Tablo 16. Öğretmenlerin Ödev İçin Gerekli Kaynaklara Sahip Olma Açısından Öğrencilerin Yaşadıkları Yerleşim Merkezini Yeterli Görme Düzeyleri

Yeterlik düzeyi	f	%
Hiç	17	8,5
Az	56	28,0
Orta	51	25,5
Büyük ölçüde	57	28,5
Tamamen	19	9,5
Toplam	200	100,0
	Ortalama=3,30	

Tablo 16. daki verilere göre öğretmenlerin % 28,5'i ödev için gerekli kaynaklara sahip olma açısından öğrencilerin yaşadıkları yerleşim merkezlerini "Büyük ölçüde" yeterli olarak değerlendirirken, % 28'inin "Az" olarak değerlendirdikleri dikkat çekmektedir. Yerleşim merkezlerini "Orta" düzeyde yeterli bulan öğretmenlerin oranı ise % 25,5'dir. Yeterlilik açısından "Hiç" düzeyinde değerlendirme yapan öğretmenlerin oranı % 8,5, "Tamamen" düzeyinde yeterli bulanların oranı da %9,5'tur.

Tablo 17. Öğretmenlerin Ödevlerle İlgili Görüşleri

ÖLÇÜTLER	Her zaman	Sıklıkla	Bazen	Seyrek	Hiç	N	\bar{X}	ss	Gerçekleşme sıklığı
	f	f	f	f	f				
	%	%	%	%	%				
1.Ödevlerin planlamasında öğrenci görüşleri alırım.	13 6,5	70 35,5	85 42,5	25 12,5	7 3,5	200	3,30	0,8 7	Bazen
2. Sınıftaki tüm öğrencilere aynı ödevi veririm.	57 28,5	113 56,5	21 10,5	6 3,0	3 1,5	200	4,07	0,8 0	Sıklıkla
3.Ödevleri değerlendirerek öğrencilere geri bildirim sağlarım.	81 40,5	92 46,0	21 10,5	5 2,5	1 0,5	200	4,24	0, 76	Sıklıkla
4. Çalışma kitapları dışında ödev için başka kitaplar da kullanırım.	43 21,5	80 40,0	49 24,5	19 9,5	9 4,5	200	3,66	1,2 2	Sıklıkla
5. Hazır kitaplar yerine bazı ödevleri kendim hazırlarım (fotokopi şeklinde).	30 15,0	97 48,5	59 29,5	11 5,5	3 1,5	200	3,72	0,8 3	Sıklıkla
6.Öğrencilere grup hâlinde yapabilecekleri ödevler veririm.	6 3,0	34 17,0	120 60,0	33 16,5	7 3,5	200	3,06	0,8 1	Bazen
7. Öğrencilere çok ödev verdiğimi düşündüğüm olur.	3 1,5	12 6,0	68 34,0	75 37,5	42 21,0	200	2,27	0,8 9	Seyrek

8.Ödevler konusunda velileri bilgilendiririm.	33 16, 5	77 38, 5	61 30, 5	21 10,5	8 4,0	200	3,55	0,9 9	Sıklıkla
9.Ödevleri değerlendirmek için bir ölçek kullanırım.	37 18, 5	65 32, 5	52 26, 0	29 14,5	17 8,5	200	3,37	1,1 8	Sıklıkla
10.Ödevleri hangi kriterlere göre değerlendireceği mi öğrencilere bildiririm.	61 30, 5	96 48, 0	31 15, 5	9 4,5	3 1,5	200	4,00		Sıklıkla

11. Verdiğim ödevler için öğrencilerin internetkullanması gerekir.	3 1,5	28 14, 0	103 51, 5	49 24, 5	17 8,5	200	2,74	0,8 4	Bazen
12. Verdiğim ödevler öğrencilerin gelişim düzeylerine uygundur.	123 61, 5	70 35, 0	2 1,0	3 1,5	1 0,5	200	4,58	0,5 9	Her zaman
13.Ödevin verilış nedenini öğrencilere açıklarım.	90 45, 0	89 44, 5	16 8,0	4 2,0	1 0,5	200	4,31	0,7 5	Her zaman
14.Verdiğim ödevler günlük hayatla ilişkilidir.	61 30, 5	117 58, 5	18 9,0	3 1,5	1 0,5	200	4,18	0,6 5	Sıklıkla
15.Ödev konusunda diğer sınıf öğretmenleriyle iş birliği yaparım.	39 19, 5	61 30, 5	63 31,5	24 12, 0	13 6,5	200	3,45	1,1 2	Bazen
16. Okulumuzda aynı sınıflarda aynı ödevler verilir.	15 7,5	49 24, 5	57 28,5	45 22, 5	31 15, 5	200	2,86	1,1 8	Bazen

17.Ödev konusunda velilerle sorun yaşıyorum.	2 1,0	5 2,5	14 7,0	47 23, 5	132 66, 0	200	1,48	0,7 8	Hiç
18. Bazı ödevleri veliler öğrencilerin yerine yapmaktadır.	1 0,5	9 4,5	67 33,5	95 47, 5	28 14, 0	200	2,30	0,7 8	Seyrek
19. Öğrencilerim ödevlerini muntazam olarak yaparlar.	15 7,5	137 68, 5	35 17,5	11 5,5	1 0,5	200	3,77	0,6 7	Sıklıkla
20.Veliler ödevleri kontrol etmemi dikkate alırlar.	51 25, 5	95 47, 5	27 13,5	16 8,0	11 5,5	200	3,80	10, 7	Sıklıkla
21. Verdiğim ödevler eğlencelidir.	9 4,5	95 47, 5	86 43,0	9 4,5	1 0,5	200	3,51	0,6 7	Sıklıkla
22.Öğrencilere bazı Tür ödevleri (yerleşim yerinin özelliği nedeniyle) veremediğim oluyor.	8 4,0	37 18, 5	83 41,5	51 25, 5	21 10, 5	200	2,80		Bazen
23.Verdiğim ödevler zordur.	1 0,5	5 2,5	60 30,0	91 45, 5	44 22, 0	200	2,13	0,7 7	Seyrek
24.Sınıfta bitmeyen konuları eve ödev olarak veririm.	1 0,5	9 4,5	33 16,5	51 25, 5	105 52, 5	200	1,75	0,9 3	Hiç
25.Verdiğim ödevler öğrencilerin üst düzey düşünme becerilerini ortaya çıkarır.	11 5,5	103 51, 5	71 35,5	13 6,5	1 0,5	200	3,55	0,7 3	Sıklıkla

26. Öğrencilere Aile desteği gerektiren ödevler veririm.	1 0,5	12 6,0	89 44,5	81 40,5	15 7,5	200	2,51	0,7 4	Bazen
27. Aile-çocuk etki Leşimini sağlama niteliği taşıyan ödevler veririm.	4 2,0	49 24,5	113 56,5	31 15,5	3 1,5	200	3,11	0,7 1	Bazen
28. Öğrenciler seçebilecekler ödevler veririm.	5 2,5	39 19,5	87 43,5	54 27,0	15 7,5	200	2,83	0,9 1	Bazen
29. Öğrencilerin ödevlerindeki hataları onlarla birlikte düzeltiriz.	49 24,5	103 51,5	37 18,5	9 4,5	1 0,5	200	3,95	0,8 1	Sıklıkla
30. Velilere çocuklarına ev ödevleri konusunda nasıl yardımcı olabilecekleri konusunda bilgi veririm.	69 34,5	83 41,5	33 16,5	11 5,5	3 1,5	200	4,02	0,9 3	Sıklıkla

Tablo ya göre “Ödevlerin planlanmasında öğrenci görüşlerini alırım.” ifadesine öğretmenlerin katılımı ($X = 3,30$) “Bazen” düzeyindedir. “Sınıftaki tüm öğrencilere aynı ödev veririm” ifadesi için öğretmenler ($X = 4,07$) “Sıklıkla” gerçekleştirdiklerini ifade etmişlerdir. Öğretmenler “Ödevleri değerlendirerek öğrencilere geri bildirim sağladıklarını ifade etmektedirler. Bu ifadeye öğretmenlerin katılımı “Her zaman” düzeyinde olmuştur. Öğretmenler “Çalışma kitapları dışında ödev için başka kitaplar da kullanırım” ifadesine ($X = 3,66$) “Sıklıkla” gerçekleştirdiklerini belirtmişlerdir. “Hazır kaynaklar yerine bazı ödevleri kendim hazırlarım” ifadesine de öğretmenlerin katılımı ($X = 3,72$) “Sıklıkla” şeklindedir. Öğretmenler “Öğrencilere gruplar hâlinde yapabilecekleri ödevler veririm.” ifadesine ($X = 3,06$), bunu “Bazen” yaptıklarını ifade etmişlerdir. Sınıf öğretmenleri “Öğrencilere çok ödev verdiğimi düşündüğüm olur” ifadesine ($X = 2,27$) “Bazen” düzeyinde katılmaktadırlar. “Ödevler konusunda velileri bilgilendiririm” ifadesine ($X = 3,55$), “Sıklıkla” şeklinde görüş bildirmişlerdir. Öğretmenler “Ödevleri değerlendirmek için bir ölçek kullanırım.” ifadesine ($X = 3,37$) “Bazen” bunu yaptıklarını ifade etmektedirler. “Ödevleri hangi kriterlere göre değerlendireceğimi öğrencilere bildirim.” ifadesine öğretmenlerin katılım düzeyi ($X = 4,00$), “Sıklıkla” düzeyindedir. Öğretmenler öğrencilerine verdikleri ödevlerle ilgili olarak internet kullanımına ($X = 2,74$) “Bazen” ihtiyaç duyabileceğini düşünmektedirler. Öğretmenler verdikleri ödevlerin öğrencilerin gelişim düzeylerine uygunluğu konusunda hem fikirdirler, bu ifadeye katılım düzeyleri ($X = 4,58$), “Her zaman” şeklindedir. Ödevin verilmiş nedenlerini öğrencilere açıklarım.” ifadesine öğretmenlerin katılımı ($X = 4,31$), “Her zaman” şeklindedir.

“Verdiğim ödevler günlük hayatla ilişkilidir.” ifadesine ($X = 4,18$), “Sıklıkla” şeklinde görüş bildirmişlerdir. “Ödev konusunda diğer sınıf öğretmenleriyle iş birliği yaparım.” ifadesine öğretmenler ($X = 3,45$), “Sıklıkla” gerçekleştirdiklerini belirtmişlerdir. Öğretmenler “Okulumuzda aynı sınıflarda aynı ödevler verilir.” ifadesine ($X = 2,86$), “Bazen” bunun gerçekleştirildiğini belirtmektedirler. Öğretmenler “Ödev konusunda velilerle sorun yaşarım” ifadesine ($X = 1,48$), “Hiç” bir zaman bunun olmadığını belirtmişlerdir. “Bazı ödevleri veliler öğrencilerin yerine yapmaktadır.” ifadesine öğretmenlerin katılım düzeylerinin çok düşük olduğu görülmektedir ($X = 2,78$). Öğretmenler “Seyrek” olarak bunun gerçekleştiğini belirtmektedirler. “Öğrencilerim ödevlerini muntazam olarak yaparlar.” ifadesine öğretmenlerin katılım düzeyleri ($X = 3,77$) “Sıklıkla” şeklindedir. Öğretmenler “Veliler ödevleri kontrol etmemi dikkate alırlar.” ifadesine ($X = 3,80$), “Sıklıkla” şeklinde katılmaktadırlar. “Verdiğim ödevler eğlencelidir.” ifadesine öğretmenlerin katılım düzeyleri ($X = 3,51$), “Sıklıkla” şeklindedir. Öğretmenler “Öğrencilere bazı tür ödevleri (yerleşim yerinin özelliği nedeniyle) veremediğim oluyor.” ifadesine ($X = 2,80$), katılım düzeyleri “Bazen” şeklindedir. Öğretmenler verdikleri ödevlerin “Seyrek” olarak zor olduğunu düşünmektedirler ($X = 2,13$). Öğretmenler sınıfta bitmeyen konuları eve olarak vermediklerini belirtmektedirler ($X = 1,75$). Araştırmaya katılan öğretmenler “Verdiğim ödevler öğrencilerin üst düzey düşünme becerilerini ortaya çıkarır.” ifadesine ($X = 3,55$), bunun “Sıklıkla” gerçekleştiğini düşündüklerini belirtmişlerdir. Araştırmaya katılan öğretmenler “Aile-çocuk etkileşimini sağlama niteliğini taşıyan ödevler veririm.” ifadesi için ($X = 3,11$) “Bazen” bu tür ödevleri öğrencilerine verdiklerini belirtmişlerdir. “Öğrencilere seçebilecekleri ödevler veririm.” ifadesine öğretmenlerin katılımı ($X = 2,83$) “Bazen” düzeyindedir. Öğretmenler “Öğrencilerin ödevlerindeki hataları onlarla birlikte düzeltiriz.” ifadesi için ($X = 3,95$) “Sıklıkla” bunu yaptıklarını belirtmektedirler. Araştırmaya katılan öğretmenler velilere, çocuklarına ev ödevleri konusunda nasıl yardımcı olabilecekleri konusunda bilgileri ($X = 4,02$) “Sıklıkla” verdiklerini ifade etmişlerdir.

Öğretmenlerin Ödevlerle İlgili Yaşadıkları Sorunlar Hakkındaki Görüşleri

Öğretmenlerin ödevlerle ilgili yaşadıkları sorunlara ilişkin görüşleri kodlanarak frekanslarıyla birlikte aşağıda verilmiştir. Öğretmenlerin ödevlerle ilgili yaşadıkları sorunların başında velilerin ilgisizliği gelmektedir (n=65). Çevre şartları nedeniyle öğrencilerin araç, gereç ve kaynaklara ulaşmadaki sıkıntılarını sorun olarak değerlendiren öğretmenlerin sayısı az değildir (n=44). Öğretmenlerin frekans yoğunluğu açısından sorun olarak değerlendirdikleri diğer bir konu; öğrencilerin özensiz ödev yapmalarıdır (n=23). Bazı ödevlerin özellikle de araştırma ödevlerinin, anne, baba ya da başka birileri tarafından yapılması öğretmenlerin yoğun olarak belirttikleri diğer bir sorundur (n=16). Öğretmenler öğrenciler tarafından yapılmayan ödevlerin sınıfta birlikte yapılmasının uzun zaman alması konusu üzerinde de durmaktadırlar (n=10). Bir kısım, öğretmen velilerin ilgisizliğinden şikâyetçi durumundayken bir kısım öğretmen de velilerin eğitim seviyelerinin düşük olması nedeniyle istemelerine rağmen çocuklarına yardımcı olamadıklarını belirtmektedirler (n=8). Öğretmenler, internetten direkt olarak indirilen materyallerin ödev olarak sınıfa getirilmesini bir sorun olarak görmektedirler (n=6). Sınıf mevcutlarının kalabalık olması bu bölümde de öğretmenlerin dile getirdikleri diğer bir sorundur (n=6). Öğrencilerin ödevlerini zamanında yapmaması, öğretmenler tarafından sorun olarak değerlendirilmiştir (n=4). Öğretmenlerin ödevlerle ilgili karşılaştıkları diğer bir sorunun kaynağı velilerdir. Onların zaman zaman öğrencilere verilen ödevleri az olarak değerlendirip, öğretmenlerden daha fazla ödev vermelerini istemeleri bunun sebebidir (n=3).

	N
Velilerin ilgisizliği	65
Çevre şartları, nedeniyle öğrencilerin araç-gereç ve kaynaklara ulaşmadaki sıkıntılar	44
Öğrencilerin özensiz ödev yapmaları	23
Bazı ödevlerin, özellikle de araştırma ödevlerinin anne baba ya da başka birileri tarafından yapılması	16
Yapılmayan ödevlerin sınıfta birlikte yapılmasının uzun zaman alıyor olması	10
Velilerin eğitim seviyelerinin düşük olması nedeniyle istemelerine rağmen öğrencilere yardımcı olamamaları	8
Direkt olarak internetten ödev indirilmesi	6
Sınıf mevcutlarının kalabalık olması	6
Ödevlerin zamanında yapılmaması	4
Velilerin öğretmenlerden çok ödev vermelerini istemeleri	3
Ders için gerekli araç-gereçlerin maddi olanaksızlıklar nedeniyle alınamıyor (özellikle proje ve performans) olması	2
Ödevlerin tam yapılmaması	2
Öğrenci seviyelerinin farklı olması nedeniyle her öğrenciye ayrı ödev verilmek zorunda kalınması	2
Öğrencilerin çeşitli işlerde çalışmaları	2

Öğretmenlerin Ödevleri Geliştirmek İçin Neler Yapılacağına Dair Görüşleri

Öğretmenlerin ödevleri geliştirmek için yaptıkları öneriler kodlanarak frekanslarıyla birlikte aşağıda verilmiştir. Öğretmenlerin üzerinde en fazla durdukları konu velilerin ödev konusunda bilinçlendirilmeleridir (n=50). Öğretmenlerin ikinci sırada vurguladıkları husus çalışma ve ders kitaplarında alıştırmaların, testlerin ve metinlerin sayılarının artırılmasıdır (n=36). Öğretmenler ödevlerin öğrencinin seviyesi, ilgi ve yeteneğine göre verilmesi üzerinde durmaktadırlar (n=32). Öğretmenler ödevlerin geliştirilmesi için ders ve çalışma kitaplarının içerik olarak da zenginleştirilmesi konusunda görüş bildirmişlerdir (n=23). Öğretmenler öğrencilere her gün ödev verilip kontrol edilmesinin, ödevleri geliştirmenin bir amacı olduğunu düşünmektedirler (n=19). Verilen ödevlerin eğlendirici olması gerektiği, öğretmenlerin ödevleri geliştirme açısından yararlı gördükleri diğer bir uygulama şeklidir (n=15). Öğretmenler araştırma ve incelemeye dayalı ödev verilmesi üzerinde de durmuşlardır (n=12). Öğretmenler öğrencilere çok fazla ödev verilip onların ödev yapmaktan bıktırılmamalarını bir strateji olarak değerlendirmektedirler (n=10).

	N
Veliler ödev konusunda bilinçlendirilmeli.	50
Çalışma ve ders kitaplarında test, alıştırma ve metinlerin sayısı artırılmalı.	36
Ödevler, öğrencinin seviyesi, ilgi ve yeteneğine göre olmalıdır.	32
Ders ve çalışma kitapları içerik olarak zenginleştirilmeli.	23
Ev ödevleri her gün verilip kontrol edilmeli.	19
Ödevler daha eğlendirici olmalı.	15
Araştırmaya, incelemeye dayanan ödevlere ağırlık verilmeli.	12
Çok fazla ödev verilerek öğrenci bıktırılmamalı.	10
Ödevler ailenin ve çevrenin şartlarına bağlı olarak verilmeli.	9
Okullara malzeme desteği sağlanmalı.	8
Yardımcı kitaplar ve kaynaklar kullanılmalı.	7
Sınıf mevcutları azaltılmalı.	6
Kitaplardaki etkinlik sayısı artırılmalı	5
Sınıf düzeylerine, ilgilerine uygun, renkli, hayal güçlerini geliştiren, görselliğe dayanan, çok çeşitli ödevler verilmeli	4
İnternete erişim artırılmalı.	4
Çalışma kitaplarının sonuna koparmalı çalışma yaprakları eklenebilir	3

Konumuza benzer yurt içi ve yurtdışında yapılmış herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır.

SONUÇ VE TARTIŞMA

Öğretmenlerin okuttukları sınıf düzeyi artıkça öğrencilerine hazırlık niteliğindeki ödevleri daha çok verdikleri görülmektedir. Alıştırma niteliğindeki ödevler birinci sınıflarda daha çok verilmektedir. Bunun sebebi birinci sınıfın temel becerilerin kazanıldığı bir sınıf olmasıdır. Öğretmenlerin konuyu detaylı inceleme, genişletme, diğer konularla ilişkilendirme türü ödevleri ikinci sınıf düzeyinden itibaren öğrencilerine daha çok verdikleri belirlenmiştir(Tablo.8-9).

Öğretmenlerin %66'sına göre sınıflarındaki öğrenci sayısı (tablo.6), ödev uygulamalarını etkilemektedir. %34'üne göre bunun tersi geçerlidir. Öğrenci sayısı ödevlerin kontrol edilmesini zaman açısından güçleştirmektedir. Detaylı kontrol yapılmadığı için yanlışlıklar düzeltilmemekte ve sonuçta ödevler amacına hizmet etmemektedir. Öğretmenlerin % 98 gibi büyük bir çoğunluğu verdiği ödevleri kontrol ettiğini belirtmektedir. Öğretmenlerin okuttukları sınıf düzeyine göre bir ders saatinde (40 dakika) birinci sınıftan itibaren sınıf seviyesine göre ödevleri kontrol etmek için harcadıkları süre kısalmaktadır. Öğrencilerin ödev konusundaki tecrübelerinin artması nedeniyle sürenin azaldığı ifade edilebilir.

Öğretmenlerin okuttukları sınıflardaki öğrenci sayıları artıkça öğretmenlerin ödevleri kontrol etmek için harcadıkları sürede artmaktadır. 20-29 arasında öğrenciye sahip öğretmenlerin %43'ü ödevleri kontrol etmek için beş ile dokuz dakika arasında bir zamanı kullandıklarını belirtirken, 30-39 arasında öğrenciye sahip öğretmenlerin %23,5'i on dakikadan fazla bir zamanı ödevleri kontrol etmek için kullandıklarını belirtmişlerdir. Öğretmenlerin

ödevleri kontrol etme yöntemleri arasında en yaygın olarak %66'lık bir oranla tek tek kontrol etme gelmektedir. İkinci sırada %20,5'lik bir oranla yüzeysel kontrol etme gelmektedir.

Öğretmenlerin öğrencilerine ödev vermek için kullandıkları süre birinci sınıf düzeyinden itibaren üçüncü sınıf düzeyine doğru azalmaktadır. Öğrenci seviyelerinin artması bunun önemli bir sebebidir. Öğretmenlerin okuttukları sınıf düzeyi arttıkça performans çizelgesi tutma oranları artmaktadır. Birinci sınıfa giren öğretmenlerin % 38,4'ü performans çizelgesi tuttuklarını ifade ederken, üçüncü sınıf öğretmenlerinin % 52'si performans çizelgesi tuttuklarını ifade etmişlerdir.

Öğretmenlerin %87'si performans çizelgelerini dönem ve yılsonu notlarına yansıtıklarını ifade etmişlerdir. Öğretmenlerin, öğrencilerinin sınıf düzeylerine göre hangi derslerde zorlandıklarına dair görüşleri içinde matematik dersinin tüm sınıf düzeylerine göre belirgin bir payının olduğu göze çarpmaktadır. Öğretmenlerin bir öğretim yılında derslere göre verdikleri ortalama proje ödevleri sayılarının dağılımında matematik dersi ortalama 1,32 ile ilk sırada gelmektedir. Bu dersi 1,27'lik bir ortalamayla Türkçe dersi takip etmektedir.

Öğretmenler öğrenci çalışma kitaplarını ödev açısından $X=2,83$ "Orta" düzeyde yeterli bulmaktadırlar. Öğretmenler öğrenci ders kitaplarını da ödev açısından "Orta" düzeyde yeterli bulmaktadırlar. Öğretmenler ödev için gerekli kaynaklara sahip olma açısından öğrencilerin yaşadıkları yerleşim merkezlerini $X=3,30$, "Orta" düzeyde yeterli bulmuşlardır.

Öğretmenler köy-belde gibi yerleşim merkezlerini, ödev için gerekli kaynaklara sahip olma açısından daha az yeterli bulmaktadırlar (tablo.18). Öğretmenler "Öğrencilere çok ödev verdiğimi düşündüğüm olur.", "Bazı ödevleri veliler öğrencilerin yerine yapmaktadır.", "Verdiğim ödevler zordur.", "Öğrencilere aile desteği gerektiren ödevler veririm." ifadelerine "Seyrek" şeklinde cevap vermişlerdir.

Öğretmenler "Sınıftaki tüm öğrencilere aynı ödevi veririm.", "Çalışma kitapları dışında ödev için başka kaynaklar da kullanırım.", "Hazır kitaplar yerine bazı ödevleri kendim hazırlarım.", "Ödevler konusunda velileri bilgilendiririm", "Ödevleri hangi kriterlere göre değerlendireceğimi öğrencilere bildiririm.", "Verdiğim ödevler günlük hayatla ilişkilidir.", "Ödev konusunda diğer sınıf öğretmenleriyle iş birliği yaparım.", "Öğrencilerim ödevlerini muntazam olarak yaparlar.", "Veliler ödevleri kontrol etmemi dikkate alırlar.", "Verdiğim ödevler öğrencilerin üst düzey düşünme becerilerini ortaya çıkarır.", "Öğrencilerin ödevlerindeki hataları onlarla birlikte düzeltiriz", "Velilere çocuklarına ev ödevleri konusunda nasıl yardımcı olabilecekleri konusunda bilgi veririm.", "Çocukların ödevlere karşı tutum ve ilgilerini velilerden öğrenirim.", "Çocukların ödev konusunda ailelerinden destek almadıklarını öğrenirim." ifadeleri için "Sıklıkla" şeklinde cevap vermişlerdir.

Öğretmenler, "Ödevleri değerlendirerek öğrencilere geri bildirim sağlarım.", "Verdiğim ödevler öğrencilerin gelişim düzeylerine uygundur.", "Ödevlerin verilış nedenlerini öğrencilere açıklarım." ifadelerinin gerçekleşme sıklığı açısından "Her zaman" şeklinde bir değerlendirme yapmışlardır. Öğretmenler "Çalışma kitapları dışında ödev için başka kitaplar da kullanırım" ifadesine "Sıklıkla" şeklinde cevap vermişlerdir.

Öğretmenlerin "Ödevlerle ilgili olarak yaşadığınız sorunlar nelerdir?" sorusuna verdikleri cevaplar içinde en çok dile getirdiği sorun velilerin ilgisizliğidir ($n=65$). İkinci olarak dile getirilen sorun çevre şartları nedeniyle öğrencilerin araç, gereç ve kaynaklara ulaşmadaki sıkıntılardır. Öğretmenlerin üçüncü sırada belirttikleri sorun öğrencilerin özensiz ödev yapmalarıdır ($n=44$). Dördüncü sırada ise bazı öğrencilerin özellikle de araştırma ödevlerinin anne, baba ya da başka birileri tarafından yapılmasıdır. Öğretmenler ders kitaplarını ödev konusunda yetersiz bulmaktadırlar. ($n=23$). Öğretmenlerin böyle düşünmelerinde öğrencilerin

ileriki sınıflarda girecekleri lise giriş sınavlarına hazırlanmak amacıyla öğrencilerin bol soru çözmeleri kaygısından kaynaklandığı ifade edilebilir.

Öğretmenlerin ödevleri geliştirmek için yaptıkları önerilerin başında velilerin bilinçlendirilmesi gelmektedir (n=50). Öğretmenler ikinci olarak çalışma ve ders kitaplarında alıştırmalar, testler ve metin sayılarının artırılması gelmektedir (n=36). Öğretmenler ödevlerin öğrencinin seviyesi, ilgi ve yeteneğine göre verilmesi üzerinde durmuşlardır (n=32). Öğretmenler ödevlerin geliştirilmesi için ders ve çalışma kitaplarının içerik olarak da zenginleştirilmesi konusunda görüş bildirmişlerdir (n=23).

ÖNERİLER

1. Veliler çocuklarına ödevlerini yapması için uygun ortam hazırlamalıdır (masa, sessiz ortam, sıcak ortam gibi).
2. Veliler günlük olarak çocuklarına ödevlerini sormalıdır. Gerekirse alıştırmalar ödevlerinde ilk problemi/soruyu çocuğuyla birlikte çözmelidirler.
3. Veliler öğretmenin ödevleri kontrol edip etmediğini takip etmelidirler.
4. Veliler çocuklarının okuma ödevlerini dinlemelidirler.
5. Veliler çocuklarının ödevlerini yapmaya başlamasını ve bitirmelerini gözlemlemelidirler.
6. Veliler ödevleri yapmanın öğrencinin sorumluluğu olduğu konusunda onları bilinçlendirmelidirler.
7. Öğretmenler ödevleri mutlaka kendileri kontrol etmelidirler ve öğrenciye geri bildirimde bulunmalıdırlar.
8. Birinci ve ikinci sınıflara giren öğretmenler, öğrencilerine 15-20 dakika içinde yapabilecekleri ödevler vermeli, üçüncü sınıflar için bu süre 20-30 dakika arasında olabilir.
9. Öğretmenler öğrencilerin yaşadıkları yerleşim yerinin özelliklerini ve aile durumlarını ödev verirken dikkate almalıdırlar. Ödevler öğrencilerin gelişim düzeylerine uygun olmalı ve eğlendirici olmasına dikkat etmelidirler.
10. Öğretmenler sınıfta bitmeyen konuları ödev olarak öğrencilerine vermemelidirler.
11. Öğretmenler verdikleri ödevlerin günlük hayatla ilişkili olmasına dikkat etmelidirler.
12. Ödevler görsel olarak öğrencilerin ilgisini çekici ve gözlem ve anlatıma dayalı olmalıdır.
13. Veliler; Ödev yapmanın öğrenciye kazandıracakları, Öğretmenle ödev konusunda nasıl iş birliği yapabilecekleri, Kendilerinin neden öğrencinin ödevlerini yapmamaları gerektiği,

KAYNAKÇA

- BABADOĞAN, C.(1990). "Ev Ödevlerinin Eğitim Programı İçindeki Yeri".Eğitim Fakültesi Dergisi 23(2).745-786.
- BALCI, A.(1995). Etkili Okul. Pegem Yayınları. Ankara.
- BAŞAR, M. (2013). Sınıf Öğretmenlerinin Pedagojik Alan Bilgilerinin İncelenmesi *The Journal Of Academic Social Science Studies*. Volume 6 issue 6, p. 181-198,
- BURCHFIELD, S. (1991). Winter. Planning and implementing educational management. 9. Tallahassee, FL: 1EES Bulletin, Florida State University.
- COOPER, H. (1989). Homework.White Plains, N.Y: Longman

- COOPER H. (2001). The battle over homework:Common ground for administrators, Teachers and Parents . (3.baskı).
- COOPER,H&Nye,B.(1994).Journal of Learning Disabilities ,27,470-479.Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı. (2008). Ders Saatlerinin Etkililiğinin Değerlendirilmesi
- KOHN, A. (2006) "Abusing Research: The Study of Homework and Other Examples," Phi Delta Kappan, September 2006, 88(1) pp. 8-22.
- MCDERMOTT, R.P.,GOLDMAN, S.V.,VE VARENNE,H. (1984). When school goes home: Some problems in the organization of homework (abstract). Teachers College Record, 85,391-409
- Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürlüğü, (2008). Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlilikleri
- Resmi Gazete, 23 Ekim 1989
- Resmi Gazete, 2 Mayıs 2006
- Resmi Gazete, 20 Ağustos 2007
- Resmi Gazete, 10 Temmuz 2010
- SYNDER, C. W. (1990). Affective context of school as a potential indicator of teacher receptivity to instructional Change and teacher vvorklife quality.
- WINDHOM, D. (1986). Indictors of educational effectiveness and efficieney. Tallahassee, FL I I E S Prodjeet, 10.
- www.ed.gov./pubs/edpubs.html
- <http://www.bilgiustam.com/pedagoji-ne-demektir/>
- http://mebk12.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/34/28/742519/icerikler/egitim-ogretim_nedir_327201.html